

موانع اقتصادی توسعه ورزش‌های ساحلی مطالعه موردی: (بخش مرکزی استان مازندران)

مرتضی دوستی^۱، ابوالفضل درویشی^۲، بهزاد باقریان^۳

چکیده

هدف از این تحقیق بررسی موانع اقتصادی توسعه ورزش‌های ساحلی در استان مازندران بود. روش پژوهش، آمیخته بود. جامعه آماری شامل مسئولین استانداری استان مازندران، فرمانداری‌ها، اداره‌های ورزش و جوانان و همچنین مسئولین نجات‌غریق شهرهای ساحلی بود. روش نمونه‌گیری هدفمند و دردسترس بود. در بخش کیفی با استفاده از مصاحبه نیمه-ساختاریافته با نمونه آماری (۱۸ نفر) موانع شناسایی و پس از اشیاع نظری مصاحبه‌ها متوقف شد. در بخش کمی یافته‌های حاصل از مصاحبه‌ها در قالب پرسشنامه بین ۳۸۴ نفر از افراد جامعه تحقیق توزیع و جمع‌آوری شد. روایی و پایایی بخش کیفی به روش‌های بازکدگذاری و بازبینی اعضا مورد بررسی قرار گرفت؛ روایی صوری پرسشنامه به‌وسیله متخصصان بررسی و روایی محتوایی آن با استفاده از تحلیل عاملی انجام گرفت (KMO: ۰/۸۰)؛ پایایی پرسشنامه نیز از طریق آلفای کرونباخ مورد بررسی قرار گرفت ($\alpha=0/78$)؛ برای تحلیل مصاحبه‌ها از نظریه برخاسته از داده‌ها و با استفاده از کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی استفاده شد. در بخش کمی برای تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و استنباطی (آزمون فریدمن) استفاده شد. یافته‌های نشان داد ضعف در استفاده از مشوق‌های اقتصادی لازم برای ترغیب بخش خصوصی به مشارکت در ایجاد و توسعه ورزش‌های ساحلی به عنوان مهم‌ترین مانع شاکته شده است. بر این اساس پیشنهاد می‌شود مسئولین تسهیلات بانکی بیشتری را در این خصوص در نظر بگیرند.

واژگان کلیدی: ورزش‌های ساحلی، دریا، موانع، توسعه.

تاریخ دریافت مقاله: ۹۵/۰۶/۰۳

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۵/۱۱/۱۱

۱ - استادیار مدیریت ورزشی دانشگاه مازندران (نویسنده مسئول: m_dostipasha@yahoo.com)

۲ - دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه مازندران

۳ - دانشجوی کارشناس ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه مازندران

مقدمه

ورزش، امروزه یکی از اموری است که به عناوین مختلف در جهان مطرح شده و گروه‌های زیادی با اشکال مختلف با آن سروکار دارند. وزارتخانه‌ها و ادارات ورزشی فراوانی تاسیس شده و مخارج زیادی صرف ورزش، تاسیسات و زیرساخت‌های آن می‌گردد. بخش‌های قابل توجهی از برنامه‌های رسانه‌ای مانند رادیو، تلویزیون، مجلات و سایر رسانه‌ها به این صنعت عظیم وابسته است (سجادی، ۱۳۹۱).

ورزش تنها یک تجارت بزرگ چند میلیارد دلاری نیست. این صنعت یکی از منابع به سرعت در حال رشد در جهان است و با جنبه‌های مختلف اقتصادی درآمیخته است. صنعت ورزش شامل تمام محصولات، کالاها، خدمات، مکان‌ها، مردم و طرح‌هایی است که به مشتری عرضه می‌شود (حسینی، ۱۳۸۶). تخمین زده شده است که ارزش مالی صنعت ورزش در آمریکا دو برابر صنعت اتومبیل و هفت برابر صنعت سینمای آن و در حال حاضر ۴۷۰ میلیارد دلار برآورد شده است (پارک و همکاران^۱، ۲۰۱۵).

یکی از جنبه‌های ورزش، ورزش‌های تفریحی است که به آن دسته از فعالیت‌ها و حرکات جسمانی و ورزش اطلاق می‌شود که گروه‌ها و افراد به منظور پر کردن اوقات فراغت و ساعت‌های آزاد زندگی خود به دلخواه انتخاب کرده و به انجام آن مشغول می‌شوند. گردشگری ورزشی تجربه جدید اجتماعی است که طرفداران بسیاری در دنیا داشته و درآمدهای هنگفتی را نصیب می‌زبان می‌کند؛ زیرا این نوع ورزش برای تمام اقشار جامعه در هر سن و جنس و با سطوح جسمانی و مالی متفاوت می‌تواند ممکن و جالب باشد (جهان تیغ، ۱۳۸۹).

از طرفی هم ورزش هم گردشگری یک جریان جهانی است که برخاسته از عامل فراغت می‌باشد که خود عامل فراغت معلول پدیده افزایش جمعیت، شهر نشین شدن جمعیت و در کل تمدن صنعتی است. یک محاسبه عددی نشان می‌دهد برای یک انسان که ۷۵ سال عمر کند در شرایط زندگی امروزی ۲۵ سال بیکار و بیدار است. از آنجایی که برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری برای کار بسیار بالاست همچنین برای خواب و مسکن سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی لازم صورت می‌گیرد؛ اما یک سوم عمر انسان امروزی به عنوان اوقات فراغت به فراموشی سپرده شده و حلقه گمشده زندگی ما محسوب می‌شود (شیبانی امین، ۱۳۸۹). گردشگری در حال حاضر روند رو به رشدی را در مباحث اقتصادی و اجتماعی در کشورهای مختلف دارد؛ از سوی دیگر گردشگری یکی از راه‌های ترویج رفاه برای عموم مردم و کمک به بهبود کیفیت زندگی آنان می‌باشد (ماسکارنهاس و همکاران^۲، ۲۰۱۵) و توجه به آن امری ضروری است.

گردشگری یکی از صنایع بزرگ در جهان است امروزه، گردشگری ورزشی فراتر از یک صنعت، به پدیده‌ای اجتماعی-اقتصادی در سطح جهانی تبدیل شده است (زیتونلی و همکاران، ۱۳۹۰). در حال حاضر در بین انواع گردشگری، مهم‌ترین نوع آن گردشگری ورزشی می‌باشد که نه تنها جنبه سرگرمی آن بلکه از نظر ارتقاء فیزیک بدن افراد نیز می‌تواند مفید باشد (ژانگ و کین^۳، ۲۰۱۶). این صنعت سفید بیش از هر زمان دیگر جایگاه خود را به عنوان پدیده‌ای چند بعدی در جوامع بشری باز کرده است و بسیاری از کشورها، با سرمایه‌گذاری فراوان، فواید و اثرات این صنعت را خوب درک کرده و به عنوان منبعی مهم جهت بهبود وضعیت اقتصادی، اجتماعی و سیاسی است (زیتونلی و همکاران، ۱۳۹۰).

تمبی (۲۰۰۹)، در تحقیقی با عنوان ادراک بازدیدکنندگان از جرم و تاثیر آن در بازی‌های جام جهانی ۲۰۱۰ آفریقای جنوبی عنوان کرد که ۴۹ درصد از جهانگردان قبل از دیدار از آفریقای جنوبی در مورد امنیت عمومی ابراز نگرانی کرده‌اند، ۳۳ درصد از این گردشگران نظر "بی‌طرف" در این مورد داشتند و ۱۸ درصد از این گردشگران قبل از دیدار از آفریقای جنوبی عنوان

1- Park, Mahony, Kim, & Do Kim

2- Mascarenhas, Silva, & Pereira

3- Zhang & Qin

کردند که نگرانی در مورد مسئله امنیت در آفریقای جنوبی ندارند. کولزسکی و هالپنیه^۱ (۲۰۰۹)، به بررسی رفتارهای گردشگران فعال در برابر گردشگران غیرفعال پرداختند. نتایج این تحقیق مدیران را در شناخت بهتر گردشگران برای تماشای رویدادهای ورزشی کم اهمیت کمک کرد و نیز مسؤلان اجرایی ورزشی را در شناخت بیشتر افرادی که به منظور شرکت یا تماشای رویدادهای ورزشی مسافرت می‌کنند یاری رساند. اتوانگر^۲ (۲۰۰۷)، در پژوهشی با عنوان عوامل موثر بر انگیزش شرکت‌کنندگان به حضور در رویدادی تنیس ویمبلدون به این نتیجه دست یافتند که به ترتیب اولویت عامل‌های، انگیزه، سرگرمی، میزبانی مقصد، مسائل روحی و شخصی، تجربه اجتماعی، مسائل سیاسی، امنیت و مسائل بهداشتی را به عنوان عوامل بازدارنده انگیزش شرکت‌کنندگان در یک رویداد ورزشی ذکر نمودند.

میراندا و اندوزا^۳ (۲۰۰۵)، در بررسی گردشگری ورزشی در کشور اسپانیا دریافتند که جاذبه‌های طبیعی با ۷۸/۳ درصد مهم‌ترین عامل در جذب گردشگران ورزشی به کشور اسپانیا است. آن‌ها همچنین دریافتند که ورزش‌های آبی با ۳۶/۸۴ درصد و گردش و پیاده‌روی با ۳۱/۵۸ درصد در جذب گردشگران ورزشی اهمیت بیشتری دارند.

چو^۴ (۲۰۰۱)، در پژوهش خود نشان داد، ورزش‌هایی جذب‌کننده گردشگر می‌توانند باشند که سنت یک کشور محسوب می‌شوند، به‌عنوان مثال پختن «کیم چی» (یک نوع غذا) و شرکت در تکواندو در صدر لیست فعالیت‌هایی است که گردشگران خارجی تمایل دارند در کره جنوبی تجربه کنند کشور چین نیز بخاطر ورزش سنتی خود یعنی کونگ‌فو تعداد زیادی گردشگر جذب می‌کند. حمیدی و همکاران^۵ (۲۰۱۶)، ضعف‌های گردشگری ورزشی (ورزش‌های آبی) در مراغه را عدم وجود علاقه بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری و عدم وجود منابع مالی و حمایت مدیریتی، برشمردند. حسین^۶ (۲۰۱۴) نتیجه گرفت که یکی از نقاط ضعف گردشگری ورزشی مصر عدم سرمایه‌گذاری بخش دولتی و خصوصی می‌باشد. امیری و همکاران (۱۳۹۲) نتیجه گرفتند که موانع اقتصادی خصوصی‌سازی و مشارکت بخش خصوصی توسعه ورزش شامل فقدان ثبات اقتصادی کشور، فقدان مشوق‌های مالی و مالیاتی به منظور تشویق بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در ورزش، عدم برخورداری بخش خصوصی از تسهیلات دولتی و سطح بالای سرمایه‌گذاری مورد نیاز برای ساخت و خرید اماکن ورزشی می‌باشد. خسروی زاده و همکاران (۱۳۹۳) دریافتند که از موانع سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ورزش استان مرکزی، نبود نظام انگیزشی مناسب برای سرمایه‌گذاری، نبود مشوق‌ها و حمایت‌های مالیاتی مناسب و عدم تخصیص تسهیلات مناسب به بخش خصوصی، می‌باشد؛ همچنین شعبانی بهار و پارساجو (۱۳۹۱)، ضعف‌های ورزش استان همدان را کمبود امکانات و فضاهای ورزشی، ضعف در جذب اسپانسر و کمبود مربیان در ورزش استان برشمردند.

ورزش‌های ساحلی به یک وسوسه‌کننده بزرگ نه تنها برای ورزشکاران حرفه‌ای بلکه برای عموم مردم برای انجام ورزش‌های تفریحی تبدیل شده است و در واقع یکی از راه‌های جذاب گذراندن اوقات فراغت بطور فعال، انجام ورزش در کنار دریا و سواحل می‌باشد (بلکا و همکاران^۷، ۲۰۱۵). استان مازندران با امکانات گسترده اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی، به ویژه مواهب بدیع و تا حد منحصر به فرد طبیعی، می‌تواند بزرگ‌ترین قطب توریسم ایران محسوب شود. از خصوصیات مهم این استان از نظر گردشگری ورزشی، تجمع جلوه‌های زیبای خلقت در یک مکان می‌باشد، مانند دریای خزر و سواحل نزدیک به کوه‌های البرز، جلگه‌ها و دشت‌های هموار، مناطق نیمه بیابانی وسیع، رودخانه‌ها، دریاچه‌ها، تالاب‌ها و سدهای پر آب و هزاران جاذبه دیگر که قابلیت گسترش هر نوع ورزشی را امکان‌پذیر ساخته و موجب شده در هر زمان از فصول سال در

1- Kulzsky and Halpnibh

2- Ottevanger

3- Miranda, & Andueza

4- Cho

5- Hamidi, Chekaniazar, Parvinzad, Sobhani, Sedghi

6- Hussein, Mostafa Mahmoud

7- Bělka, Hůlka, Šafář, Weisser, & Chadimova

گوشه‌های مختلف آن به ورزش‌های متنوع و گوناگونی پرداخته شود. سواحل مازندران با امکانات طبیعی به ظاهر مناسب، می‌تواند بستر مناسبی برای بسیاری از ورزش‌های ساحلی و آبی دیده شود که هر دو جنبه ورزشی و گردشگری را پوشش دهد؛ از طرف دیگر در استان مازندران با داشتن مراکز متعدد دانشگاهی به‌ویژه دانشگاه علوم دریایی که با قدمت نزدیک به چهار دهه فعالیت در عرصه علوم دریایی می‌تواند نقش موثری در توسعه ورزش‌های ساحلی داشته باشد که کمتر مورد توجه قرار گرفته است و هماهنگی و همکاری سازمان‌هایی که کارکردی در حوزه دریا دارند باعث هم‌افزایی در توسعه فعالیت‌های حوزه سواحل و دریا خواهند شد. بنابراین تحقیق حاضر به دنبال راهکاری برای ایجاد فضایی مناسب برای استفاده از محیط طبیعی و خدادادی سواحل مازندران و ترویج فواید و مزایای ورزش، ارتقای سلامت و پر کردن اوقات فراغت جامعه شهری و جذب توریسم و گردشگر می‌باشد که باید با فراهم کردن امکانات و زیرساخت‌های مناسب به سمت توسعه پیش رفت اما به دلیل تازگی موضوع موانع و مشکلات متعددی وجود دارد که از آن جمله می‌توان موانع اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و مذهبی نام برد؛ از طرفی موانع اقتصادی یکی از مهم‌ترین موانعی است که بر سر راه توسعه ورزش‌های ساحلی وجود دارد. با عنایت به موارد مطرح شده، پژوهش حاضر در پی پاسخگویی به این سوال است که موانع اقتصادی توسعه ورزش‌های ساحلی در بخش مرکزی استان مازندران کدامند؟

روش‌شناسی تحقیق

تحقیق حاضر از لحاظ هدف، کاربردی و روش انجام آن آمیخته است. روش تحقیق آمیخته در واقع ترکیب روش تحقیق کیفی و روش تحقیق کمی است. از آنجا که در مورد موانع اقتصادی توسعه ورزش‌های ساحلی اطلاعاتی در دسترس پژوهشگر قرار نداشت و همچنین تخصصی بودن موضوع، محقق برای شناخت آن‌ها نیاز به استفاده از نظرات افراد آگاه داشت، بنابراین مناسب‌ترین روش برای شناخت این موانع از طریق مصاحبه با افراد بود و همچنین برای وزن دادن و قابل درک کردن مولفه‌های شناسایی شده، استفاده از پرسشنامه مدنظر قرار گرفت؛ با توجه به موارد ذکر شده به نظر می‌رسد روش آمیخته برای انجام این پژوهش مناسب می‌باشد. در این پژوهش روش تحقیق ترکیبی از نوع اکتشافی متوالی^۱ می‌باشد که ابتدا روش کیفی و سپس روش کمی بکار گرفته شد. جامعه آماری شامل کلیه روسا، معاونین و مدیران استانداری مازندران، فرمانداری‌های شهرستان‌های نکا، ساری، جویبار و بابلسر، اداره کل ورزش و جوانان استان مازندران و ادارات ورزش و جوانان شهرستان‌های مورد مطالعه و اعضای نجات غریق و گردشگران و مسافران سواحل در سه ماه نخست سال ۱۳۹۳ و روش نمونه‌گیری در هر دو مرحله هدفمند و در دسترس، می‌باشد. در مرحله کیفی با ۱۸ نفر از جامعه آماری مصاحبه انجام و پس از اشیاع نظری مصاحبه‌ها متوقف شد. در مرحله کمی بر اساس جامعه نامحدود و نامشخص، تعداد نمونه آماری ۳۸۴ نفر تعیین شد. ابزار جمع‌آوری داده‌ها در بخش کیفی، مصاحبه نیمه‌ساختاریافته و در بخش کمی پرسشنامه محقق‌ساخته حاصل از مصاحبه‌ها بوده است. با توجه به بررسی سوالات و اهداف تحقیق، پرسشنامه در دوبخش شامل سوالات جمعیتی شناختی (۳ سوال) و سوالات اصلی تحقیق (۹ سوال) در طیف پنج‌گزینه‌ای لیکرت بود. برای تعیین صحیح و درست بودن داده‌ها (که همانند مباحث روایی و پایایی در روش کمی است) از روش باز کدگذاری^۲ توسط یک پژوهشگر دیگر، استفاده شد. ۱۵ درصد از کلیه صفحات کدگذاری شده در اختیار یک پژوهشگر دیگر قرار داده شد و ضریب اسکات که میزان توافق در کدگذاری را نشان می‌دهد برای مولفه‌ها، ۰/۸۴ درصد است که مطلوبیت کدگذاری را نشان می‌دهد. برای بررسی تاییدپذیری از روش بازبینی اعضا^۳ استفاده شد؛ کدگذاری انجام گرفته در اختیار سه نفر از مصاحبه‌شوندگان قرار داده شد و پس از اعمال نظرهای آن‌ها، مولفه‌های نهایی استخراج شد. در بخش کمی روایی صوری و محتوایی پرسشنامه، با نظر

- 1- Sequential Exploratory
- 2- re-coding
- 3- member checking

کارشناسان و متخصصان انجام و اصلاحات لازم انجام گرفت و روایی سازه آن با استفاده از تحلیل عاملی مورد تایید قرار گرفت. برای تعیین پایایی پرسشنامه، تعداد ۳۰ پرسشنامه در اختیار جمعی از اعضای نجات غریق منطقه نور و محمودآباد قرار گرفت که پس از تکمیل پرسشنامه‌ها، پایایی از طریق ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شد ($\alpha=0/83$). در مرحله کیفی براساس نظریه برخاسته از داده‌ها، داده‌ها تجزیه و تحلیل و در قالب مولفه‌هایی دسته‌بندی شدند؛ هدف عمده روش برخاسته از داده‌ها تبیین یک پدیده از طریق مشخص کردن عناصر کلیدی (مفاهیم، مقوله‌ها و قضیه‌ها) آن پدیده و سپس طبقه‌بندی روابط این عناصر درون بستر و فرآیند آن پدیده است (امیری و نوروزی حسینی، ۱۳۹۳). سه فرآیند هم‌پوش در فرآیند تحلیل نظریه برخاسته از داده‌ها وجود دارد که عبارت‌اند از: کدگذاری باز^۱، کدگذاری محوری^۲ و کدگذاری انتخابی^۳. در اجرای تحقیق، جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها در بخش کیفی به طور هم‌زمان انجام شد. در بخش کمی جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی و آمار استنباطی (تحلیل عاملی اکتشافی و فریدمن) از طریق برنامه نرم‌افزاری SPSS 20 استفاده شد.

یافته‌های تحقیق

در جدول ۱ ویژگی‌های جمعیت شناختی مصاحبه‌شوندگان در مرحله کیفی (مصاحبه) آورده شده است که ۱۶ نفر مرد و ۲ نفر زن بودند و افراد دارای سنین ۳۰-۴۰ سال دارای فراوانی ۱۱ و سنین ۴۰-۵۰ سال دارای فراوانی ۷ نفر بودند؛ همچنین افراد دارای تحصیلات لیسانس ۱۳ نفر و فوق لیسانس ۵ نفر بودند.

جدول (۱) توزیع فراوانی ویژگی‌های جمعیت شناختی در مرحله نخست

متغیر	مقیاس‌ها	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	مرد	۱۶	۸۹
	زن	۲	۱۱
سن	۳۰ - ۴۰	۱۱	۶۱
	۴۰ - ۵۰	۷	۳۹
سطح تحصیلات	لیسانس	۱۳	۷۲
	فوق لیسانس	۵	۲۸
مجموع		۱۸	۱۰۰

نمونه‌ای از کدگذاری به شرح جدول ۲ ارائه شده است؛ در این جدول فرآیند کدگذاری باز، محوری و گزینشی مربوط به مصاحبه و چگونگی استخراج موانع توسعه ورزش‌های ساحلی، آورده شده است.

جدول (۲) نمونه‌ای از کدگذاری باز، محوری و گزینشی مصاحبه‌های انجام‌گرفته

خلاصه متن مصاحبه	کدگذاری باز	کدگذاری محوری	کدگذاری گزینشی
ورود بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در همه ورزش‌ها برای پیشرفت آن‌ها مورد نیاز	• بخش خصوصی می‌تواند نقش مهمی در پیشرفت و توسعه ورزش‌های ساحلی	• حضور کم رنگ بخش خصوصی در ورزش‌های ساحلی استان	• سرمایه‌گذاری اندک بخش خصوصی برای توسعه و گسترش ورزش‌های ساحلی

- 1- Open coding
- 2- Axial Coding
- 3- Selective Coding

<ul style="list-style-type: none"> • ضعف در استفاده از مشوق‌های اقتصادی لازم برای ترغیب بخش خصوصی به مشارکت در ایجاد و توسعه ورزش‌های ساحلی • پر هزینه بودن احداث یا تکمیل اماکن مورد نیاز ورزش‌های ساحلی 	<ul style="list-style-type: none"> • عدم بازگشت سرمایه بخش خصوصی • نبود حمایت دولت از بخش خصوصی از طریق مشوق‌ها • نبود و عدم تکمیل اماکن مورد نیاز به دلیل هزینه بر بودن آن در استان 	<p>استان داشته باشد.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ترس بخش خصوصی از بازگشت سرمایه‌گذاری خود می‌تواند مانع از سرمایه‌گذاری آن‌ها شود. • وجود مشوق‌ها از طرف دولت برای بخش خصوصی مانند معافیت‌های مالیاتی، وام‌های کم‌بهره و غیره می‌تواند بخش خصوصی را ترغیب کند. • تجهیزات و امکانات مورد نیاز ورزش‌های ساحلی در توسعه آن مورد نیاز است. • وجود اماکن مورد نیاز ورزش‌های ساحلی می‌تواند باعث توسعه روزافزون آن شود ولی هزینه بر بودن آن دلیلی بر کمبود و عدم تکمیل آن-هاست. 	<p>است و ورزش‌های ساحلی نیز از این امر مستثنی نیستند و شاید دلیل رغبت کم بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در ورزش‌های ساحلی ترس از درآمد و جبران هزینه‌های آن-هاست و دولت و سازمان‌ها برای این امر باید تدابیری بیاندیشند که بخش خصوصی را ترغیب کند و یکی از این موارد می‌تواند استفاده از مشوق‌های مالی مانند معافیت-های مالیاتی باشد.</p> <p>یکی دیگر از موارد که برای توسعه ورزش به طور عام و ورزش‌های ساحلی به‌طور خاص مورد نیاز هست تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای این ورزش است که در برخی موارد هزینه آن بسیار زیاد است و تهیه آن‌ها مشکل است؛ یکی از موارد هزینه بر ساخت اماکن یا تکمیل آن با توجه به شرایط اقتصادی کشور هست.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • کم بودن سرانه مورد نیاز برای توسعه ورزش‌های ساحلی • مشخص نبودن منابع مالی و نیروی انسانی متخصص در فرآیند پیاده‌سازی و توسعه ورزش‌های ساحلی 	<ul style="list-style-type: none"> • عدم تامین منابع مالی و سرانه کافی برای ورزش‌های ساحلی استان • عدم استفاده از منابع انسانی متخصص و شایسته در ورزش‌های ساحلی استان 	<ul style="list-style-type: none"> • توسعه ورزش‌های ساحلی به توجه دولت و سازمان‌های ورزشی نیازمند است. • تامین بودجه و منابع مالی کافی و اختصاص سرانه مورد نیاز ورزش‌های ساحلی می‌تواند در توسعه این ورزش‌ها بسیار مفید باشد. • یکی از موارد مهم در توسعه ورزش‌های ساحلی، شایسته سالاری و استفاده از افراد متخصص در ورزش‌های ساحلی و جلوگیری از ورود افراد غیرمتخصص می‌باشد. 	<p>دولت و سازمان‌های متصدی ورزش توجه زیادی به ورزش-های ساحلی ندارند و بودجه و سرانه کافی به این ورزش‌ها اختصاص نمی‌دهند و این امر یکی از عوامل عقب‌ماندگی این ورزش‌ها می‌باشد و از طرفی دیگر مسئولین و افرادی که در این ورزش‌ها حضور دارند تخصص کافی در این زمینه ندارند و متأسفانه بحث رابطه در برخی موارد موجب ورود افراد غیرمتخصص در ورزش-های ساحلی شده است و اگر</p>

			فدراسیون‌ها و سازمان‌ها به دنبال پیشرفت این ورزش‌ها هستند باید شایسته‌سالاری را پیاده کنند.
--	--	--	---

بررسی ویژگی‌های جمعیت شناختی در مرحله کمی (پرسشنامه)

همان‌طور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود در بین پاسخ‌دهندگان به پرسشنامه، ۳۲۴ نفر مرد و ۶۰ نفر زن بوده‌اند.

جدول (۳) جدول توزیع فراوانی متغیر جنسیت

جنسیت	فراوانی	درصد فراوانی
زن	۶۰	۱۶
مرد	۳۲۴	۸۴
جمع کل	۳۸۴	۱۰۰

همان‌طور که در جدول ۴ مشاهده می‌شود در بین پاسخ‌دهندگان به پرسشنامه، بیشترین تعداد دارای دامنه سنی ۳۱ تا ۴۰ سال و کمترین تعداد دارای دامنه سنی ۵۱ سال و بیشتر می‌باشند.

جدول (۴) جدول توزیع فراوانی متغیر سن

سن	فراوانی	درصد فراوانی
۳۰ سال و کمتر	۱۱۰	۲۷
۳۱ الی ۴۰ سال	۲۰۷	۵۴
۴۱ الی ۵۰ سال	۵۸	۱۵
۵۱ سال و بیشتر	۹	۲
جمع کل	۳۸۴	۱۰۰

کمترین: ۲۳ سال. بیشترین: ۵۶ سال. میانگین: $34/38 \pm 7/02$

همان‌طور که در جدول ۵ مشاهده می‌شود در بین پاسخ‌دهندگان به پرسشنامه، بیشترین تعداد دارای تحصیلات لیسانس و کمترین آن‌ها دارای فوق‌دیپلم بودند.

جدول (۵) جدول توزیع فراوانی متغیر سطح تحصیلات

تحصیلات	فراوانی	درصد فراوانی
دیپلم	۳۷	۱۰

۶	۲۴	فوق دیپلم
۴۷	۱۸۰	لیسانس
۳۷	۱۴۳	فوق لیسانس
۱۰۰	۳۸۴	جمع کل

تحلیل عاملی

در این بخش جهت تعیین روایی سازه پرسشنامه و شناسایی موانع اقتصادی توسعه ورزش‌های ساحلی که در پرسشنامه مطرح شد، از تحلیل عاملی استفاده شد.

جدول (۶) آزمون KMO and Bartlett's

مقادیر	شاخص
۰/۸۰	مقدار آماره کیزر، مایر و آلکین (KMO)
۳۸۴۸۱/۸۲	مقدار آماره بارتلت
۱۷۱۱	درجه آزادی
۰/۰۰۱	سطح معناداری (Sig)

چنان‌که جدول ۶ نشان می‌دهد، اندازه نمونه برای عاملی شدن کفایت می‌کند. مقدار آماره KMO، برابر با ۰/۸۰ بدست آمده است که چون از ۰/۵ بیشتر است، در سطح قابل قبولی است و نشان می‌دهد که داده‌ها از قابلیت لازم برای تحلیل عاملی شدن برخوردار می‌باشند. از طرفی سطح معناداری نیز $Sig = ۰/۰۰۰$ محاسبه شده است که نشان از توانایی عاملی بودن داده‌ها از سوی آماره بارتلت می‌باشد. بدین ترتیب سوال‌های مطرح شده در پرسشنامه، می‌توانند متغیرهایی باشند که عوامل مورد نظر (موانع توسعه ورزش‌های ساحلی) را به خوبی سنجیده و آن را شناسایی نمایند. لذا استفاده از تحلیل عاملی برای شناسایی ساختار مجاز است.

جدول (۷) ماتریس عوامل دوران (چرخش) یافته

اجزا (عامل)	سوال‌ها
۰/۹۴۸	ضعف در استفاده از مشوق‌های اقتصادی لازم برای ترغیب بخش خصوصی به مشارکت در ایجاد و توسعه ورزش‌های ساحلی.
۰/۶۵۶	ضعف در توجه به سیستم حمل و نقل در نقاط ساحلی.
۰/۹۵۵	سرمایه‌گذاری اندک بخش خصوصی برای توسعه و گسترش ورزش‌های ساحلی.

۰/۹۳۵	پر هزینه بودن احداث یا تکمیل اماکن مورد نیاز ورزش‌های ساحلی.
۰/۹۴۲	ضعف در جذب سرمایه‌گذار داخلی و حتی خارجی جهت ایجاد و توسعه ورزش‌های ساحلی.
۰/۹۴۰	مشخص نبودن منابع مالی و نیروی انسانی متخصص در فرآیند پیاده‌سازی و توسعه ورزش‌های ساحلی.
۰/۹۵۱	ضعف همکاری بانک‌ها و موسسات مالی جهت تامین اعتبار ایجاد و توسعه ورزش‌های ساحلی.
۰/۹۳۳	هزینه بالای بروز نمودن ابزارها و وسایل موردنیاز ورزش‌های ساحلی با توجه به پیشرفت‌های سریع تکنولوژی.
۰/۹۴۶	کم بودن سرانه مورد نیاز برای توسعه ورزش‌های ساحلی.

جدول (۸) رتبه بندی تحلیل توصیفی رتبه رموانع اقتصادی موثر در توسعه ورزش‌های ساحلی با آزمون فریدمن

رتبه	میانگین رتبه‌ای	انحراف معیار	میانگین	تعداد	موانع اقتصادی
۱	۵/۲۰	۰/۹۸	۴/۰۴	۳۸۴	ضعف در استفاده از مشوق‌های اقتصادی لازم برای ترغیب بخش خصوصی به مشارکت در ایجاد و توسعه ورزش‌های ساحلی
۲	۵/۱۹	۰/۹۷	۴/۰۳	۳۸۴	سرمایه‌گذاری اندک بخش خصوصی برای توسعه و گسترش ورزش‌های ساحلی
۳	۵/۱۵	۰/۹۸	۴/۰۲	۳۸۴	ضعف همکاری بانک‌ها و موسسات مالی جهت تامین اعتبار ایجاد و توسعه ورزش‌های ساحلی
۴	۵/۱۵	۰/۹۹	۴/۰۲	۳۸۴	ضعف در جذب سرمایه‌گذار داخلی و حتی خارجی جهت ایجاد و توسعه ورزش‌های ساحلی
۵	۵/۱۵	۰/۹۹	۴/۰۱	۳۸۴	کم بودن سرانه موردنیاز برای توسعه ورزش‌های ساحلی
۶	۵/۱۳	۱/۰۰	۴/۰۱	۳۸۴	مشخص نبودن منابع مالی و نیروی انسانی متخصص در فرآیند پیاده‌سازی و توسعه ورزش‌های ساحلی
۷	۵/۰۲	۱/۰۰	۳/۹۸	۳۸۴	پر هزینه بودن احداث یا تکمیل اماکن مورد نیاز ورزش‌های ساحلی
۸	۴/۹۵	۰/۹۸	۳/۹۶	۳۸۴	هزینه بالای بروز نمودن ابزارها و وسایل مورد نیاز ورزش‌های ساحلی با توجه به پیشرفت‌های سریع تکنولوژی
۹	۴/۰۵	۰/۷۳	۳/۸۱	۳۸۴	ضعف در توجه به سیستم حمل و نقل در نقاط ساحلی

جدول ۸، میانگین و میانگین رتبه‌های موانع اقتصادی موثر در توسعه ورزش‌های ساحلی را نشان می‌دهند. این شاخص‌ها با توجه به پاسخ‌های آزمودنی‌ها به تعداد ۹ سؤال در پرسشنامه محاسبه شدند. بر اساس این عبارت‌ها، میانگین رتبه‌های در بازه‌های بصورت، $1 \leq K \leq 9$ ، قرار می‌گیرد و از آنجا که هر آزمودنی برای بیان نظر و نگرش خویش در هر سؤال می‌توانست امتیازی از ۱ تا ۵ را اختیار کند (خیلی زیاد (۵ نمره) تا خیلی کم (۱ نمره))، از این رو، میانگین نیز در بازه‌های بصورت، $5 \leq X \leq 1$ ، خواهد بود. از این رو، به لحاظ توصیفی و به نظر آزمودنی‌های مورد مطالعه در این پژوهش، به ترتیب؛ (۱) ضعف در استفاده از مشوق‌های اقتصادی لازم برای ترغیب بخش خصوصی به مشارکت در ایجاد و توسعه ورزش‌های ساحلی، (۲) سرمایه‌گذاری اندک بخش خصوصی برای توسعه و گسترش ورزش‌های ساحلی، (۳) ضعف همکاری بانک‌ها و موسسات مالی جهت تامین اعتبار ایجاد و توسعه ورزش‌های ساحلی و (۴) ضعف در جذب سرمایه‌گذار داخلی و حتی خارجی جهت ایجاد و توسعه ورزش‌های ساحلی، به عنوان مهم‌ترین موانع اقتصادی موثر در توسعه ورزش‌های ساحلی، معرفی شدند.

جدول (۹) آزمون فریدمن جهت رتبه‌بندی موانع اقتصادی موثر در توسعه ورزش‌های ساحلی

شاخص‌های آماری	تعداد	محاسبه‌ای χ^2	درجه آزادی	سطح معناداری
مقادیر آزمون فریدمن	۳۸۴	۲۹۳/۴۴	۸	۰/۰۰۰

جدول ۹، نشان می‌دهد ($\alpha=0/01$ ، $Sig=0/001$)، بنابراین با اطمینان ۹۹ درصد ($\alpha=0/01$)، می‌توان ادعا نمود ترتیب اثرگذاری موانع اقتصادی موثر در توسعه ورزش‌های ساحلی متفاوت است؛ بنابراین، موانع اقتصادی موثر در توسعه ورزش‌های ساحلی را به شرح ذیل می‌توان رتبه‌بندی نمود:

(۱) ضعف در استفاده از مشوق‌های اقتصادی لازم برای ترغیب بخش خصوصی به مشارکت در ایجاد و توسعه ورزش‌های ساحلی (میانگین رتبه‌ای: ۵/۲۰).

(۲) سرمایه‌گذاری اندک بخش خصوصی برای توسعه و گسترش ورزش‌های ساحلی (میانگین رتبه‌ای: ۵/۱۹).

(۳) ضعف همکاری بانک‌ها و موسسات مالی جهت تامین اعتبار ایجاد و توسعه ورزش‌های ساحلی (میانگین رتبه‌ای: ۵/۱۵).

(۴) ضعف در جذب سرمایه‌گذار داخلی و حتی خارجی جهت ایجاد و توسعه ورزش‌های ساحلی (میانگین رتبه‌ای: ۵/۱۵).

(۵) کم بودن سرانه موردنیاز برای توسعه ورزش‌های ساحلی (میانگین رتبه‌ای: ۵/۱۵).

(۶) مشخص نبودن منابع مالی و نیروی انسانی متخصص در فرآیند پیاده‌سازی و توسعه ورزش‌های ساحلی (میانگین رتبه‌ای: ۵/۱۳).

(۷) پر هزینه بودن احداث یا تکمیل اماکن مورد نیاز ورزش‌های ساحلی (میانگین رتبه‌ای: ۵/۰۲).

(۸) هزینه بالای بروز نمودن ابزارها و وسایل مورد نیاز ورزش‌های ساحلی با توجه به پیشرفت‌های سریع تکنولوژی (میانگین رتبه‌ای: ۴/۹۵).

(۹) ضعف در توجه به سیستم حمل و نقل در نقاط ساحلی (میانگین رتبه‌ای: ۴/۰۵).

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به رشد سریع گردشگری ورزشی در ابعاد مختلف، وجود جوانان و علاقه‌مندان به ورزش و گردشگری ورزشی در مازندران، نقش گردشگری ورزشی در ایجاد اشتغال دائم، فصلی و درآمدهای ارزی که از این راه بدست می‌آید، تأثیر منابع

طبیعی بر رشد و توسعه گردشگری ورزشی و اینکه بر حسب موقعیت جغرافیایی مناطق مختلف هر کدام از جاذبه‌های طبیعی اولویت متفاوتی دارند، ضرورت انجام تحقیق در زمینه گردشگری ورزشی کاملاً آشکار می‌گردد.

در بررسی داده‌ها مشخص شد که به ترتیب؛ ۱) ضعف در استفاده از مشوق‌های اقتصادی لازم برای ترغیب بخش خصوصی به مشارکت در ایجاد و توسعه ورزش‌های ساحلی، ۲) سرمایه‌گذاری اندک بخش خصوصی برای توسعه و گسترش ورزش‌های ساحلی، ۳) ضعف همکاری بانک‌ها و موسسات مالی جهت تامین اعتبار ایجاد و توسعه ورزش‌های ساحلی، ۴) ضعف در جذب سرمایه‌گذار داخلی و حتی خارجی جهت ایجاد و توسعه ورزش‌های ساحلی، ۵) کم بودن سرانه مورد نیاز برای توسعه ورزش‌های ساحلی، ۶) مشخص نبودن منابع مالی و نیروی انسانی متخصص در فرآیند پیاده‌سازی و توسعه ورزش‌های ساحلی، ۷) پر هزینه بودن احداث یا تکمیل اماکن مورد نیاز ورزش‌های ساحلی، ۸) هزینه بالای بروز نمودن ابزارها و وسایل مورد نیاز ورزش‌های ساحلی با توجه به پیشرفت‌های سریع تکنولوژی و ۹) ضعف در توجه به سیستم حمل و نقل در نقاط ساحلی، موانع اقتصادی موثر در توسعه ورزش‌های ساحلی می‌باشند.

اولین مانع شناسایی شده در این پژوهش ضعف در استفاده از مشوق‌های اقتصادی لازم برای ترغیب بخش خصوصی به مشارکت در ایجاد و توسعه ورزش‌های ساحلی بود که با نتایج امیری و همکاران (۱۳۹۲) و خسروی‌زاده و همکاران همسوست. مانزنرایتر و هورن^۱ (۲۰۰۵) عنوان کردند که مشارکت عمومی مانند اعطای مشوق‌های مالیاتی، دادن وام با بهره-ی کم و واگذاری زمین به بخش خصوصی باید از حمایت‌های زیرساختی در ورزش باشد. فراهم کردن شرایط و چارچوب منسجمی از انگیزه‌ها و مشوق‌های اقتصادی جهت تقویت و ترغیب بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در ورزش به طور عام و ورزش‌های ساحلی به طور خاص یکی از مسائل مهمی است که می‌تواند به توسعه این ورزش‌ها کمک کند. با تدوین و اجرای سیاست‌ها و راه‌کارهای حمایتی و تشویقی مناسب می‌توان انگیزه‌های بیشتری به منظور سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ورزش‌های ساحلی استان بوجود آورد.

سرمایه‌گذاری اندک بخش خصوصی برای توسعه و گسترش ورزش‌های ساحلی، دومین مانع شناسایی شده در این پژوهش بود که با نتایج حمیدی و همکاران (۲۰۱۶) و حسین (۲۰۱۴) همسوست. امروزه در کشورهای مختلف منابع مالی برای ارائه خدمات ورزشی از منابعی مانند بخش خصوصی تامین می‌شود. صاحبان سرمایه با توجه به اهدافی از جمله سودآوری، کسب شهرت و ... تمایل به سرمایه‌گذاری در بخش ورزش دارند و در سال‌های اخیر نیز با توجه به وضعیت اقتصادی کشور و کاهش بودجه در بخش دولتی، حضور بخش خصوصی و سرمایه‌گذاری آن در ورزش امری ضروری است؛ بنابراین مسئولین باید زمینه‌های لازم برای حضور این بخش در ورزش را فراهم کنند

ضعف همکاری بانک‌ها و موسسات مالی جهت تامین اعتبار ایجاد و توسعه ورزش‌های ساحلی بر اساس رتبه‌بندی انجام‌گرفته، سومین مانع اقتصادی می‌باشد و چهارمین مانع، ضعف در جذب سرمایه‌گذار داخلی و حتی خارجی جهت ایجاد و توسعه ورزش‌های ساحلی می‌باشد که با نتایج شعبانی بهار و پارساجو (۱۳۹۱) همسوست. توسعه ورزش کشور و استان مازندران به عنوان یکی از بخش‌های تاثیرگذار در حوزه‌های اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی به سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی نیاز دارد و ورزش‌های ساحلی نیز از این قاعده مستثنی نیست. سرمایه‌گذاری موفق در ورزش‌های ساحلی استان مازندران زمانی میسر خواهد شد که همه حوزه‌های اثرگذار به صورت مجموعه‌ای منسجم و واحد در نظر گرفته شوند و از طرفی مسئولین نیز باید بستر مناسب برای ورود سرمایه و تضمین امنیت و سودآوری را برای سرمایه‌گذار بوجود آورند و از آنجا که بودجه و اعتبارات دولتی کفاف نیازهای این ورزش‌ها را در استان نمی‌دهد، دست اندرکاران باید تلاش خود را برای جذب سرمایه‌گذار افزایش دهند و شرایط را برای آن‌ها محیا سازند.

1- Manzenreiter & Horne

کم بودن سرانه مورد نیاز برای توسعه ورزش‌های ساحلی نیز پنجمین مانع اقتصادی پیش روی توسعه ورزش‌های ساحلی بخش مرکزی استان مازندران بود. وجود سرانه مناسب ورزش‌های ساحلی یکی از ارکان توسعه آن‌هاست که در حال حاضر استان مازندران از در این مورد دچار کمبود می‌باشد و مسئولین استان و کارشناسان باید از طرق مختلف کمبود سرانه را جبران کنند؛ یکی از راه‌های افزایش سرانه ورزش‌های ساحلی می‌توان از طریق جلب نظر و جذب سرمایه‌گذاران در این ورزش‌ها صورت گیرد که از طریق ساخت و توسعه اماکن مورد نیاز این نیاز را برطرف کنند.

مشخص نبودن منابع مالی و نیروی انسانی متخصص در فرآیند پیاده‌سازی و توسعه ورزش‌های ساحلی، ششمین یکی دیگر از موانع شناسایی شده می‌باشد. دو مورد از منابع بسیار مهم در توسعه ورزش که کافی بودن آن بسیار لازم است، منابع مالی و منابع انسانی می‌باشد. معین‌فرد و همکاران (۱۳۹۳) یکی از ضعف‌های توسعه گردشگری ورزشی تفریحی ایران را عدم جذب پرورش و بکارگیری نیروی انسانی متخصص و مدیریتی در زمینه گردشگری ورزشی برشمرد. طهماسبی و رضایی مقدم (۱۳۸۸) نیز دو مورد از ضعف‌های توریسم روستایی استان خوزستان را کمبود پرسنل مورد نیاز و حمایت‌های مالی برشمردند.

په هزینه بودن احداث یا تکمیل اماکن مورد نیاز ورزش‌های ساحلی دیگر مانع شناسایی شده می‌باشد. این یافته با نتایج امیری و همکاران (۱۳۹۲) همسوست. مهدیان بروجنی و احمدوند (۱۳۹۳) یکی از موانع توسعه گردشگری روستایی در منطقه دنا را کمبود اعتبارات برای ساخت و ساز عنوان کرد همچنین شعبانی‌بهار و پارساجو (۱۳۹۱) نیز یکی از ضعف‌های ورزش استان همدان را کمبود فضا و امکانات ورزشی برشمردند.

هزینه بالای بروز نمودن ابزارها و وسایل مورد نیاز ورزش‌های ساحلی با توجه به پیشرفت‌های سریع تکنولوژی و ضعف در توجه به سیستم حمل و نقل در نقاط ساحلی دو مانع دیگر پیش روی توسعه ورزش‌های ساحلی می‌باشد. همچنین، در پژوهشی هم سو وارثی و همکاران (۱۳۹۰) نشان دادند که توسعه شبکه حمل و نقل عمومی از زیر بناهای اساسی توسعه گردشگری محسوب می‌گردد. همچنین آبیا و همکاران^۱ (۲۰۱۵) یکی از ضعف‌های گردشگری شهر گلوگاه را حمل‌ونقل عمومی و وضعیت جاده‌ای ضعیف در این شهر می‌داند؛ همچنین در پژوهشی هم سو کولینز و همکاران (۲۰۰۹) نشان دادند که هزینه مسافرت به مقصد، هزینه استفاده از امکانات برای فعالیت بدنی و عوامل جغرافیایی، به عنوان عواملی است که در صورت مطلوب بودن باعث جذب گردشگران به حضور یا شرکت در فعالیت‌های ورزش می‌شود.

با عنایت به نتایج پژوهش حاضر و جمع‌بندی و بررسی پژوهش‌های انجام‌شده، می‌توان نتیجه گرفت که در حال حاضر، رفع موانع اقتصادی موجود بر سر راه توسعه ورزش‌های ساحلی در گرو توجه به استفاده از مشوق‌های اقتصادی لازم برای ترغیب بخش خصوصی، بانک‌ها، موسسات مالی و جذب سرمایه‌گذار داخلی و خارجی جهت مشارکت در ایجاد و توسعه ورزش‌های ساحلی است. توسعه و رونق ورزش‌های ساحلی باعث توسعه گردشگری ورزشی در استان مازندران می‌شود. علاوه بر این، توجه به امر آموزش و نقش آن در توسعه را نیز نباید نادیده گرفت. توسعه فرآیند تحول همه‌جانبه و حرکت از یک مرحله به مرحله‌ای جدید به منظور خلق ظرفیت‌های جدید و ارتقاء قابلیت‌ها و توانایی‌های انسانی، اجتماعی، اقتصادی و ... است. آموزش محور توسعه می‌باشد. با ترویج و آموزش می‌توان شاهد رشد اقتصادی حوزه سواحل و دریا و بخصوص ورزش‌های ساحلی بود.

منابع

امیری، مجتبی؛ نوروزی سیدحسینی، رسول (۱۳۹۳). درآمدی بر روش تحقیق کیفی در ورزش. تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ص ۲۳۳-۲۳۵.

- امیری، مجتبی؛ نیری، شهرزاد؛ صفاری، مرجان؛ دلبری‌راغب، فاطمه (۱۳۹۲). تبیین و اولویت‌بندی موانع فراروی خصوصی‌سازی و مشارکت بخش خصوصی در توسعه ورزش. مدیریت ورزشی، ۵(۴)، صص ۱۰۶-۸۳.
- جهانتیغ، سعید؛ شیبانی، امین؛ عیسی‌گلستانه، فرشته. (۱۳۹۱). موانع و راهکارهای ایجاد دهکده ورزشهای آبی و ساحلی در سواحل مکران (مطالعه موردی: سواحل چابهار)، اولین همایش ملی توسعه سواحل و اقتدار دریایی جمهوری اسلامی ایران. دانشگاه علم و صنعت ایران.
- حسینی، سید امیر. (۱۳۸۶). راهنمای بازار یابی در ورزش، نشر بامداد کتاب: تهران.
- خسروی‌زاده، اسفندیار؛ بهرامی، علیرضا؛ حقدادی، عابد (۱۳۹۳). موانع سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ورزش استان مرکزی. مطالعات مدیریت ورزشی، شماره ۲۴، صص ۲۲۲-۲۰۷.
- رضوی، سید محمد حسین؛ حسینی، سید عماد؛ خواجه پور، اکرم. (۱۳۹۰). بررسی جاذبه‌های طبیعی اثرگذار بر توسعه گردشگری ورزشی استان مازندران، پژوهش‌نامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، سال نهم، شماره هفدهم، پاییز، صفحات: ۳۰-۱۵.
- زیتونلی، عبدالحمید؛ هنری، حبیب؛ فراهانی، ابولفضل. (۱۳۹۰). شناسایی توانمندی‌های گردشگری ورزشی استان گلستان. پژوهش‌های مدیریت ورزشی و علوم حرکتی، سال اول، شماره ۱، صص ۸۳-۷۱.
- سجادی، سید نصر... (۱۳۹۱). ورزش و روابط بین‌الملل، نشر علوم ورزشی. تهران.
- شعبانی‌بهار، غلامرضا؛ پارساجو، علی (۱۳۹۱). تحلیل راهبردی درونی و بیرونی اداره کل تربیت‌بدنی استان همدان. مطالعات مدیریت ورزشی، شماره ۱۳، صص ۲۹۶-۲۸۱.
- شیبانی امین، عیسی. (۱۳۸۹). مطالعه و بررسی ژئواکتوریستی کوه‌های مریخی، زاهدان: سازمان محیط زیست اداره کل محیط زیست استان سیستان و بلوچستان.
- طهماسبی، مریم؛ رضایی‌مقدم، کورش (۱۳۸۸). ناپایداری اکوتوریسم روستایی در استان خوزستان. نشریه انسان و محیط زیست، ۷(۱)، صص ۲۹-۱۴.
- معین‌فرد، محمدرضا؛ شوشی‌نسب، پروین؛ کاظم‌نژاد، انوشیروان (۱۳۹۳). راهبردهای توسعه گردشگری ورزشی تفریحی در ایران. شماره ۲ (پیاپی ۵)، صص ۱۷-۱.
- وارثی، حمیدرضا؛ تقوایی مسعود، سلطانی لیلا. (۱۳۹۰). تحلیل فضای گردشگری پارک کوهستانی صفا بر اساس الگوی رفتاری و ادراک محیطی شهروندان اصفهانی، فصلنامه جغرافیا، تابستان: ۹(۲۹): ۱۰۹-۱۲۸.
- enzenreiter, Wolfram, & Horne, John. (2005). Public policy, sports investments and regional development initiatives in Japan The political economy of sport (pp. 152-182): Springer.
- Bělka, Jan, Hůlka, Karel, Šafář, Michal, Weissner, Radim, & Chadimova, Julie. (2015). Beach Handball and Beach Volleyball as Means Leading to Increasing Physical Activity of Recreational Sportspeople—Pilot Study. *Journal of Sports Science*, 3, 165-170.
- Cho, Kwang-Min. (2001). Developing Taekwondo as a Tourist Commodity. *International Journal of Applied Sports Sciences*, 13(2), 53-63.
- Cory kulczycki & Elizabet Halpenny (2009) "Travel behavior of active sport tourist versus passive sport tourists. (NASSM) Conference
- Hamidi M, Chekaniazar M, Parvinzad M, Sobhani N, Sedghi A. (2016). Strategic Planning to Develop Sports Tourism of Maragheh with a Focus on Water-Based Sports Mainly Canoeing. *J. Civil Eng. Urban.*, 6 (1): 01-06.
- Hussein, Mostafa Mahmoud. (2014). Sport tourism in Egypt Opportunities and Challenges. *Journal of Tourism and Hospitality Management*, 2(2), 53-64.
- Mascarenhas, Margarida, Silva, Rita, & Pereira, Elsa. (2015). SPORT AND TOURISM: SPORTS RECREATION IN THE ALENTEJO COAST'S RESORTS. *Sport Tourism: New Challenges in a Globalized World.*, 56, pp: 9.
- Miranda, Julian, & Andueza, Juan. (2005). The role of sport in the tourism destinations chosen by tourists visiting Spain. *Journal of Sport & Tourism*, 10(2), 143-145.
- Ottevanger, Hendrik-Jan. (2007). Sport Tourism: Factors of influence on sport event visit motivation. Unpublished doctoral dissertation, Bournemouth University, United Kingdom, 14 .

- Park, Seong-Hee, Mahony, Daniel F, Kim, Yukyoum, & Do Kim, Young. (2015). Curiosity generating advertisements and their impact on sport consumer behavior. *Sport Management Review*, 18(3), 359-369.
- Tembi Maloney (2009). Visitors Perceptions of Crime and its Projected Impact on the 2010 FIFA World Cup: A Case Study of Cape Town. Walter Sisulu University for Technology and Science, East London, South Africa.
- Zhang, Bing, & Qin, Kunling. (2016). The Development of Chinese Sports Tourism Group Interests and Strategy. *Review on application of phase change thermal storage in solar thermal utilization*, 4(1), 60-62.